

18. neděle v mezidobí

VSTUPNÍ ANTIFONA Žl 70,2.6

Bože, vysvobod' mě, Hospodine, na pomoc mi pospěš! Tys můj pomocník, můj zachránce: Hospodine, neprodlévej!

Uvedení do bohoslužby A

Všechna čtení dnešní neděle jsou o vlastně jednom: o veliké a milosrdné lásce Boha k člověku. Kdybychom ji jednou skutečně pochopili a domysleli, celý náš život by to změnilo: přestali bychom se Pána Boha bát. Poprosme jej o milost, abychom si zošklivili svou váhavost a abychom litovali své vlažnosti.

Nebo:

Liturgie je chápána jako vykonávání kněžské služby Ježíše Krista. V ní se znamenímí vnímatelnými smysly, v ní se mystickým tělem Ježíše Krista, totiž hlavou i jeho údy, vykonává veřejná bohopocta. Církev není jen shromážděním v Kristově jménu. Ona je Kristovým tělem. A když se Církev modlí, když hlásá Boží slovo, pak sám Kristus se modlí a přednáší své slovo ústy nás všech, svých věřících. V Eucharistii je Kristus přítomen zvláštním způsobem, je zde jako kněz a je zde i sám obětí. Jeho přítomnost v Nejsvětější Svátosti je přítomností trvalou. Proto Nejsvětější Svátost uchováváme, aby bylo možné podat svaté přijímání i mimo mši svatou, zejména nemocným. A také proto, abychom se svému Pánu v Nejsvětější Svátosti mohli také klanět. Ovšem ani při tom bychom neměli zapomenout, že hostie byly konsekrovány při mši svaté.

Uvedení do bohoslužby B

Co člověk potřebuje k životu? Skývu chleba, dobré slovo a lásku druhého? Pán Ježíš nabízí člověku vše, co potřebuje k životu, proto přišel na svět, proto se i dnes chce setkat s námi. Připravme se na toto setkání, litujme svých hříchů a poprosme za jejich odpuštění.

Nebo:

Pán Bůh nás nejen stvořil, nejen že nás udržuje při životě, ale také nás vede svou mocnou rukou. Buďme vnímaví k jeho hlasu a jděme za ním.

Uvedení do bohoslužby C

Dnešní Boží slovo budeme asi všichni poslouchat s pozorností. Klade totiž otázky, které si často klademe i my: má to cenu, pořád se v životě honit? Co vlastně člověk ze vší té dřiny má? Než uslyšíme, jak odpovídá nejprve starozákonní myšlení, pak svatý apoštol Pavel a nakonec Pán Ježíš, zamysleme se sami: v čem já vidím smysl své práce? V čem hledám náplň svého života?

Nebo:

Některé věci opouštíme v běhu života rádi, jiných se vzdáváme jen těžko. Není na tom nic divného. Ale jak stálý a nezrušitelný vidím svůj osobní vztah s Bohem? Má být silnější než smrt!

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Bože, štědrý dárce milosti, ty jsi nás stvořil, ty udržuješ náš život a vedeš nás; buď stále s námi a slyš naše prosby: obnovuj v nás a udržuj svou milost, kterou jsme od tebe přijali. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Izaiáš bývá právem nazýván evangelistou Starého zákona. Jeho slova nejsou jen plná útěchy, ale ukazují Boha též jako dárce: zvěstují život, který plyne z vykoupení. A ten Nový zákon nazývá životem věčným. Prorok to už tenkrát věděl přesně: Dostat se blíž k Bohu znamená oživení, znamená hlubší, nový život.

Nebo:

Izraelitům v babylónském vyhnanství, kteří se snaží zajistit si blahobyt, je určena výzva hledat Boha a obrátit se. Pravý blahobyt se najde u Boha, jak nám prozrazují použité symboly: voda, víno, mléko a tučná jídla. Podmínkou je však naklonit své ucho a naslouchat Božímu slovu.

1. ČTENÍ *Iz 55,1-3 Pojd'te a jezte!*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Toto praví Hospodin:

„Nuže, vy všichni, kteří žízníte, pojd'te k vodě;

i když jste bez stříbra,

pojd'te, zásobte se a jezte

pojd'te a kupujte bez stříbra

a zdarma víno a mléko!

Proč odvažovat stříbro za to, co není chléb,

svůj výdělek za to, co nesyťí?

Slyšte mě a budete hodovat,

vychutnávat tučná jídla!

Nakloňte ucho své a pojd'te ke mně!

Poslouchejte, a naplní vás nový život!

Uzavřu s vámi věčnou smlouvu na věrných slibech daných Davidovi.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Ži 145,8-9.15-16.17-18 Odp.: srv. 16

Odp.: Otvíráš svou ruku a sytíš nás, Hospodine!

Milosrdný a milostivý je Hospodin, - shovívavý a plný lásky. - Dobrotivý je Hospodin ke všem - a soucit má se všemi svými tvory.

Odp.

Oči všech doufají v tebe - a ty jim dáváš pokrm v pravý čas. - Otvíráš svou ruku - a sytíš vše živé s laskavostí.

Odp.

Spravedlivý je Hospodin ve všech svých cestách - a svatý ve všech svých činech. - Blízko je Hospodin všem, kdo ho vzývají, - všem, kdo ho vzývají upřímně.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Dnešní úryvek z listu svatého apoštola Pavla Římanům zná mnoho křesťanů z paměti. Měli bychom jej znát jako své životní krédo všichni. Jestliže je spása tak jistá, protože je plodem nepřemožitelné Boží lásky, kdo nás může oddělit od Kristovy lásky? Ze všech těch situací, které nás mohou drtit, my vycházíme jako vítězové.

Nebo:

V první části 8. kapitoly listu Římanům svatý apoštol Pavel ukázal, že křesťanský život je možný jedině jako život z Božího Ducha. Nato ukazuje na důsledky tohoto faktu: je to jistota vědomí Boží věrnosti, kterou Boží Duch propůjčuje člověku. Křesťan se nechlubí vlastními silami, nýbrž Boží věrností a dobrotou.

2. ČTENÍ Řím 8,35.37-39 *Nic stvořeného nebude nás moci odloučit od Boží lásky v Kristu.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři a sestry!

Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad nebo bída nebo nebezpečí nebo zabití?

Ale v tom ve všem skvěle vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval. A já jsem přesvědčen: ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížata, ani nic přítomného, ani nic budoucího, ani mocnosti, ani výška, ani hloubka, a vůbec nic stvořeného nebude nás moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Mt 4,4b

Aleluja. Nejen z chleba žije člověk, -
ale z každého slova, které vychází z Božích úst. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Evangelium je obrazem Ježíšovy soucitné lásky: „Bylo mu jich líto.“ Ježíšovo jednání bylo plně srozumitelné zejména těm, kteří znali starozákonní předpovědi o mesiánské době. Měla to být doba hojnosti a dostatku. Nasycení zástupu je znamením, že tato doba nastává. A nejen to. Je to také znamení Boží lásky, která se projevuje v eucharistii, z níž Církev žije od počátku dodnes. I dnes, i zde, Pán nás chce nasytit pokrmem své lásky. Přijmeme ho? Nebo zůstaneme opodál a budeme se spoléhat na vlastní samozásobení?

Nebo:

Následující příběh nám ukazuje, že Kristus naplňuje starozákonní očekávání hojnosti a nadbytku mesiášské doby. A kromě toho stojí za povšimnutí, že Kristus k ušetření těchto mesiánských darů nepracuje sám, ale používá to málo, které mohou poskytnout učedníci, a to pak proměňuje.

EVANGELIUM Mt 14,13-21 *Všichni se najedli dosyta.*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když Ježíš uslyšel o smrti Jana Křtitele, odebral se lodí na opuštěné místo, aby byl sám. Jakmile o tom lidé uslyšeli, šli pěšky z měst za ním. Když vystoupil a uviděl velký zástup, bylo mu jich líto a uzdravil jejich nemocné.

K večeru k němu přistoupili učedníci a řekli: „Toto místo je opuštěné a už se připozdilo. Rozpusť proto zástupy, ať se rozejdou po vesnicích a koupí si něco k jídlu.“

Ale Ježíš jim řekl: „Není třeba, aby odcházeli. Vy jim dejte jíst!“

Odpověděli mu: „Máme tady jenom pět chlebů a dvě ryby.“

Ježíš řekl: „Přineste mi je sem.“

A rozkázal, aby se lidé posadili na trávě. Potom vzal těch pět chlebů a ty dvě ryby, vzhledl k nebi a požehnal, lámal chleby a dal učedníkům a učedníci zástupům. Všichni se najedli dosyta a ještě sesbírali plných dvanáct košů zbylých kousků. Těch, kdo jedli, bylo na pět tisíc mužů kromě žen a dětí.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ROZKÁZAL, ABY SE LIDÉ POSADILI

Pán Ježíš už před dvěma tisíciletími uviděl hladovějící zástupy a bylo mu jich líto. Dnes je situace stejná. Zástupy lidstva daleko od domova Božího království hladovějí po pravých hodnotách. Mnozí hladovějí i tělesně, ale ještě

více je těch, kteří hladovějí duchovně, hladovějí srdcem po lásce, hladoví jejich víra. A dnes jako tenkrát se zdají být zásoby, které může Církev hladovějícímu světu nabídnout, nepatrné a zcela nedostatečné. Jak a čím je možno utišit všechn tento hlad světa? Ona tu už tenkrát byla jedna zásadní podmínka, zásadní požadavek Pána Ježíše: Nasytím lidi, ale ať se napřed posadí.

Proč to žádal, o co mu šlo? Pán Ježíš tím vlastně od lidí žádal důvěru. Dokud stáli, to měli ještě aktivitu ve svých rukou. Mohli se rozběhnout za kamarádem, zdali ten nemá u sebe jídla více. Mohli se vydat do nejbližší vesnice. Mohli jít domů. Ale sednout si, to znamená vzdát se vlastní aktivity, to už pak zbývá jen čekat a věřit, že něco dostanu. Nezdá se vám, že ten velký zázrak je právě v tomto místě té události? Pět tisíc chlapů uvěřilo Ježíšovu slovu. Pět tisíc chlapů uvěřilo, že se mohou na Ježíše spolehnout.

Co bys udělal na jejich místě ty? Co bys udělal, jak by ti bylo, kdybys byl jednou nucen spolehnout se jen a jen na modlitbu: Chléb náš vezdejší dej nám dnes? Uvěřil bys, že Bůh je opravdu naše záštita? Jestliže to uvidíš, a jestliže budeš dost upřímný sám k sobě, bude ti zatěžko kývnout, že ano. My sice v Boha věříme, ale jednáme často jinak, z hloubi víry nežijeme. Protože je to tak, žádají si vlažní křesťané stále znovu zázraky a honí se za nimi. A chtějí zázrak, to je vymáhání, aby Pán Bůh hmatatelně zasáhl do hmoty. Proto asi Bůh tak šetří se zázraky. Jen by se tím lidé utvrzovali v cenění hmatatelných, materiálních aspektů na úkor duchovních. Už tenkrát to tak dopadlo a Ježíš jim musel druhý den po nasycení vyčítat: Jdete za mnou ne proto, že jste ve mne uvěřili. Jdete proto, že se chcete najíst.

Víra v Boha nestojí na hmatatelných důkazech. Víra je schopnost unést vlastní nejistotu, unést temnotu rozumových pochybností. Co hubí naši víru, to není nedostatek zázraků, ale je to nedostatek modliteb, nedostatek kontaktu s Bohem ve věřící zbožnosti. To je smysl málo chápaného Ježíšova výroku: „Kdo má, tomu bude přidáno, aby měl v hojnosti, a kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má.“ Kdo usiluje o každodenní modlitbu, kdo přichází často v pokoře ke stolu Páně, tomu bude přidáno na hloubce víry. Kdo sám nedělá nic, jen se shání po zázracích od Boha, ten pozbude i to, co má. „Poručil, aby se zástupy posadily.“ My už sedíme. Přijměme tedy dnes chléb z nebe s důvěrou posluchačů z evangelia: Pane, zde jsem, rozmnož mou víru.

KDO BY NÁS MOHL ROZLOUČIT ?

„Kdo by nás mohl odloučit od Kristovy lásky?“ Tak se dnes ptá svatý apoštol Pavel. A i nám platí Pavlova odpověď: Nikdo! My křesťané máme společného Otce. Máme u něj společný domov, tj. místo, kde jsme všichni doma. Máme společného Přítele, Ježíše Krista. Máme jeho závěť, evangelium, které je určené společně nám všem. Máme společný stůl našeho života v Božím náručí. Ježíšovo evangelium k nám stále mluví o radosti, která je před námi,

přede všemi. Před námi je radost a shledání! Tak si to hlásáme i nad rakvemi našich zemřelých při pohřbech, tak to slyšíme i dnes: Před námi je radost!

Možná že si myslíš: „Ano, před námi, kdesi v budoucnu, ale my žijeme teď, dnes! A naše dnešky, v těch nám není pořád do radosti. Někdy je nám blíž do pláče než do radování. Někdy tvrdě narážíme, jak člověk člověku umí být vlkem. Někdy námi zmítají nejistoty, někdy nás rdousí strach. Život s námi mává, jak se to zpívá v kterémsi muzikálu: „Se včelami musím bzučet, s medvědy zas musím bručet. S vlky musím výt, s módou musím jít. Jak o závod musím chvátat, jak kdo píská musím skákat.“ A ono to unavuje pořád skákat, jak kdo píská.

Vím, věřím tomu, ale přesto přese všechno platí dál, a platí to stále pro nás křesťany: Jsme děti radosti! Jsme děti naděje! Radost je před námi, a proto má a smí být radost i v nás, i teď, vždycky. Křesťan se umí radovat i z těžkého života, křesťan se umí usmívat i uprostřed slz. Vždyť nejen vytí s vlky a bručení s medvědy a skákání podle cizích písňálek nám přináší život, ale i radost z dobrých lidí a dobrých přátel. Radost z drobných dárek lidského slova, úsměvu, radost z Boží dobroty. Ano, přes všechny trable života máme právo žít v radosti. Abychom nezůstali jen při zbožných teoriích, povězme si docela konkrétně:

Nezapomenout na křesťanskou radost ze života, to znamená: Přijmout sebe sama, jaký jsem. Kdo je věčně sám se sebou nespokojený, komu vadí, že má bambulatý nos, nebo odstávající uši, nebo že je moc krátký či jiný moc dlouhý, ten se sám okrádá o radost ze života. Jedna mladičká slečna, která proplakala mnohé chvíle, že si ji nikdo nevezme, když je taková dlouhá tyčka, se vdala dřív než její kamarádky, co byly akorát. Dále to znamená přijmout druhého vedle sebe, takového jaký je. Nechtít jej stále vylepšovat a předělávat, ale chtít mu dělat radost, být mu k radosti.

Mnoho žen si bere muže s falešnou představou, že jej změní; a mnoho mužů si bere ženu s nesprávnou představou, že zůstane stále stejná jako byla v devatenácti. Znamená to také se dělit o vše dobré a hezké se svým bližním. Pán Ježíš bude neděli co neděli zde v chrámě rozmnožovat chléb a svolávat nás: vezměte a jezte! Pojd'te ke mně všichni a já vás občerstvím! Já vás naplním radostí. A to nejdůležitější: znamená to též přijmout Pána Ježíše za druhá a bratra svého života, za svůj životní vzor. Jakpak tedy potom nebýt radostným člověkem!

KE SVATÉMU PŘIJÍMÁNÍ PŘI KAŽDÉ MŠI SVATÉ

Představme si, jak na tom byl Pán Ježíš v situaci dnešního evangelia. Právě se dozvěděl o zavraždění Jana Křtitele. Tušil už, že i on brzo půjde takovou cestou. Byl unaven, chtěl si chvíli odpočinout, ale zapomíná na sebe, když před sebou vidí lidi, jejich bídu a bloudění. Je mu jich líto. Mluví k nim, posílí je a nasytí je. Když přišlo do Cařihradu poselstvo slovanského knížete Rostislava, byli bratři Konstantin a Metoděj v podobné situaci. Unavení po nebezpečné

misijní cestě na Rus k Chazarům, potřebovali si odpočinout. Ale vidí za Rostislavovými posly celý zástup všech evropských slovanských kmenů, které jsou bez víry, bez pastýřů a bez pomoci. Je jim jich také líto, a proto se vydávají na novou cestu, aby přinesli Slovanům pokrm Božího slova a pokrm Kristova Těla.

Už více jak tisíc sto let Pán Ježíš nabízí našemu národu sebe za pokrm. Jak náš národ na tuto nabídku odpovídal a jak na ni odpovídá dnes? Svatí bratři byli od našich předků přijati s láskou. Rádi se účastnili na slovanské liturgii, všichni přistupovali ke svatému přijímání, jak to bylo od počátku křesťanství zvykem v celé Církvi až do počátku druhého tisíciletí. Jen veřejní hříšníci, kající a nepokřtění katechumeni, nesměli jít ke stolu Páně. Jinak ani nikomu nenapadlo nejít také ke svatému přijímání, když už se na mši svatou dostal. Proto byla i nádobou na uchovávání Těla Páně jídelní mísa zvaná patena, česky bychom řekli talíř. V eucharistii viděli svatý chléb, pokrm Těla Páně.

Začátkem středověku začali západní křesťané myslet víc na osobu Krista ve svátosti přítomného a tomu se chtěli klanět. Schránkou na eucharistii se stala monstrance, česky by se mohlo říci ukazovadlo. Ne už tedy pokrm k jídlu, ale předmět uctivého klanění viděli tehdy v Eucharistii. Proto byl ve 13. století zaveden svátek Božího Těla, eucharistické průvody, adorační pobožnosti s žehnáním Velebnou svátostí. Když na jaře roku 1620 vpadlo na Moravu 4000 kozáků, kteří všude krutě plenili, vyšel jim vstříc holešovický farář Jan Sarkander s monstrancí s Nejsvětější svátostí a to katolické kozáky zastavilo a Holešov uchránilo od plenění.

Ba i husitská vojska táhla do boje v čele s Eucharistií. Ježíš eucharistický byl ve středověku hoden úcty, klanění, chránil před nepřítelem, stal se bojovou zástavou, ale méně byl znám jako pokrm pro duši. Dnes se vracíme k prvokřesťanskému pojetí, ale leckde a v leckoms ještě přetrvává pojetí středověké. Všichni věřící nadšeně zpívají písně o lásce k Pánu Ježíši, o své touze setkat se s ním, ale někteří při svatém přijímání zůstanou sedět. Dělají stejně nemoudře, jako by dělal člověk, který by šel k lékaři pro lék na svou nemoc, a pak by ten lék dal doma na poličku a chodil se na něj dívat místo toho, aby jej každý den užíval.

Proč se neřídit tím, co nám Pán Ježíš říká? Co řekl, když ustanovil tuto svátost? Řekl snad: toto je mé tělo, dívejte se na ně? Ne. Řekl: Toto je mé tělo, vezměte a jezte. Tak proč bychom neměli Pána Ježíše poslouchat? Snad proto, že se cítíme nehodní a hříšní? Ale vždyť právě pro hříšníky Ježíš přišel. Hříšníci jsou zváni na začátku bohoslužby k lítosti a k nápravě. Hříšníkům slibuje Boží Beránek, že sejme jejich hříchy i hříchy světa. Jsi-li tedy hříšník, kající hříšník, pak jsi u Stolu Páně dobře na místě. Ovšem, jestliže ses snad dopustil darebnosti opravdu ohavné, provinil se proti lásce, a těžce zhřešil, pak si napřed zajdi do zpovědnice. Ale taková věc se křesťanu normálně mockrát za život nestává.

Nás zpravidla neohrožují těžké zločiny denně, ale mrak komárů, stálých pokušení k nelaskavosti, netrpělivosti, nerudnosti, nepřejčnosti a čemu ještě.

Italský kněz Jan Bosco proslul uměním, jak ze zanedbaných chlapců vychovat slušné lidi. Výsledky jeho práce s mládeží budily obdiv vychovatelů z povolání. Jednou navštívil Boskův internát anglický ministr školství a výchovy a žasl: „Viděl jsem tu na vlastní oči, jak jsou vaši chlapci výborně vedeni. Vy musíte mít nějaký tajný prostředek, že dokážete, co se jinde v internátech mládeže neuvidí!“ Don Bosco s úsměvem odpověděl: „Také že mám tajný prostředek, ale každému ho ochotně prozradím, i vám: moji chlapci jdou pravidelně a rádi ke zpovědi, denně jdou ke svatému přijímání. Mé chlapce vychovává sám Pán Ježíš!“ My ten prostředek výchovy a sebevýchovy také známe, chutě jej také užívejme!

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Bůh nám dává pokrm pro tělo, dává nám i pokrm duchovní. Prosme ho:

Povolej mladé, aby tě následovali, v moci Ducha svatého hlásali evangelium a sloužili lidem na cestě spásy.

Ty nás oslovuješ svým evangeliem: ať je nejen slyšíme, ale i plníme.

Tys nám připravil pokrm duchovní: ať jej rádi a s vírou přijímáme.

Dej nám příznivé počasí ke sklizni úrody, aby bylo dostatek pozemského chleba.

Ať je nám nedělní společné svaté přijímání znamením vzájemné jednoty, i jednoty s Kristem.

Bože, nechceme se křesťany jen nazývat, chceme jimi také i být. Dej nám k tomu svou sílu, milost a radost. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

Nebo:

Ježíš sytil hladové a uzdravoval nemocné – to bylo znamením, že přináší všem lidem spásu. Proto se modleme za celý svět a s vírou volejme:

Za služebníky Církve, kteří se podobně jako učedníci starají, aby nikdo v Božím lidu nebyl opomíjen a nezůstal stranou.

Za ty, kdo nesou odpovědnost za blaho národů a jsou bezradní tváří v tvář těžkým problémům tohoto světa.

Za rodiče, kteří svým dětem nemohou dát dostatek potravy a zajistit dobré vzdělání.

Za všechny nemocné na duši i na těle a za duchovně vyprahlé, kteří se cítí být odloučeni od Boží lásky.

Za drogově závislé lidi, zvláště jsou-li mladí, a za všechny, jejichž život postrádá dobré naplnění a dobrý cíl.

Za všechny trpící a opuštěné, kterým nejsme schopni být nablízku a podat pomocnou ruku.

Za sebe navzájem, za naše drahé a za všechny, kteří nám prokázali a prokazují dobro.

Pane, věříme, že v pravý čas dáváš lidem to, co potřebují, že otvíráš svou ruku a vše sytíš svým požehnáním. Proto tě vzýváme a chceme chválit na věky věků. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

Náš život se někdy podobá izraelskému putování pouští. Nechápeme, proč musíme jít po tak obtížných či osamělých cestách. Teď však uslyšíme, že se nikdy nemusíme cítit osamělí, že pro věřícího stále platí: Když je nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší!

Nebo:

Jako znamení Boží péče o svůj lid při putování Izraelitů pouští mohl posloužit i přirozený jev. Jejich každodenním chlebem na poušti, chlebem daným z nebe, se stala mana. Slovo mana je odvozeno od jejich otázky: „Man hu?“, to jest: „Co je to?“ Hospodin neponechal svůj lid, který vysvobodil z egyptského otroctví, jeho osudu, ale dále se o něj stará, protože touží po trvalém vztahu s ním.

1. ČTENÍ Ex 16,2-4.12-15 *Hle, jako déšť vám sešlu chléb z nebe.*

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Celé společenství synů Izraele reptala na poušti proti Mojžíšovi a Árónovi. Synové Izraele jim řekli: „Kéž bychom zemřeli Hospodinovou rukou v egyptské zemi, když jsme seděli u hrnců masa a jedli chléb dosyta. Vyvedli jste nás na tuto poušť, abyste umožili celé shromáždění hladem!“

Hospodin řekl Mojžíšovi: „Hle, jako déšť vám sešlu chléb z nebe. Lidé vyjdou a každý den si nasbírají dávku na den. Chci je zkoušet, zda půjdou v mém zákoně, nebo ne.“

Slyšel jsem reptání synů Izraele. Řekni jim toto: K večeru budete jíst maso a zrána se nasytíte chlebem. Poznáte, že já jsem Hospodin, váš Bůh.“

Když nastal večer, přilétly křepelky a pokryly celý tábor. Zrána padla rosa na tábor kolem dokola. Pokrývka z rosy se rozplynula, a hle - na povrchu pouště bylo cosi drobného, šupinatého, jemného jako jíní na zemi. Když to synové

Izraele viděli, ptali se navzájem: „Co je to?“ - neboť nevěděli, co to je. Mojžíš jim řekl: „To je chléb, který vám Hospodin dává k jídlu.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 78,3+4bc.23-24.25+54 Odp.: 24b

Odp.: Hospodin jim dal nebeský pokrm.

Co jsme slyšeli a poznali, - co nám otcové vyprávěli, - příštímu pokolení budeme vypravovat - slavné Hospodinovy činy i jeho moc.

Odp.

Poručil mrakům nahoře - a otevřel brány nebes, - seslal na ně déšť many, aby se najedli, - a dal jim nebeský pokrm.

Odp.

Člověk jedl chléb silných, - pokrm jim poslal do sytosti. - Přivedl je do své svaté země, - k horám, které získala jeho pravice.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Svatý apoštol Pavel vyzývá křesťany k důsledné a úplné změně životní role, která vychází z mysli člověka, která je má proměňovat podle Krista. I v nás chce dnes probudit sebevědomí, že nejsme nějakí ubožáci, že máme právo žít jako noví lidé, jako správní křesťané.

Nebo:

Svatý apoštol Pavel v následujícím úryvku rozvíjí protiklad: starý a nový člověk. Nový člověk nežije jako v minulosti, kdy ještě neznal Krista, nežije jako ostatní lidé, kteří neznají evangelium. Neustále mění svůj život svého nitra, aby mohl jednat ve spravedlnosti, tj. v životě podle Boží vůle.

2. ČTENÍ Ef 4,17.20-24 *Oblečte člověka nového, který je stvořen podle Božího vzoru.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Efesanům.

Bratři a sestry!

Říkám vám a zapřísahám vás ve jménu Páně: Nežijte už tak, jak žijí pohané! Jejich smýšlení je neplodné.

Takhle jste se tomu přece o Kristu neučili! Vy jste přece o něm slyšeli a jako křesťané jste byli poučeni podle pravdy, která je v Ježíšovi, že máte odložit starého člověka s dřívějšími způsoby života, který je chtivý rozkoší a žene se do zkázy. Stále si obnovujte mysl po její duchovní stránce a oblečte člověka nového, který je stvořen podle Božího vzoru jako skutečně spravedlivý a svatý.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Mt 4,4b

Aleluja. Nejen z chleba žije člověk, -
ale z každého slova, které vychází z Božích úst. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

V evangeliu Pán Ježíš vybízí posluchače, aby usilovali o nepomíjející pokrm. Avšak tehdy Židé toto chápali jako výzvu ke skutkům, proto Pán Ježíš musel upřesnit, že právě tímto skutkem je jediné víra v něj. I nám dnes Ježíš říká, abychom se nehonili jen za pomíjivými věcmi, ale hledali též pravý chléb, pravé hodnoty života.

Nebo:

Rozhovor, který se rozvíjí mezi Pánem Ježíšem a zástupem lidu po zázračném nasycení pěti tisíc, prohlubuje jak význam samotné události, tak i postoje Ježíšových posluchačů. Kristus nerozmnožuje chléb a ryby z nějakých důvodů sociálních, nýbrž aby lidem ozřejmil Boží péči o ně. Proto zdůrazňuje, že chléb z nebe nedal Izraeli Mojžíš, ale nebeský Otec. A také aby potvrdil, že on sám je od Boha poslán. Proto mají usilovat o pokrm nepomíjející.

EVANGELIUM Jan 6,24-35 *Kdo přichází ke mně, nebude nikdy hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.*

Slova svatého evangelia podle Jana.

Když zástup viděl, že ani Ježíš, ani jeho učedníci nejsou na břehu, nasedali do člunů, přijeli do Kafarna a hledali Ježíše. Když ho našli na druhé straně moře, zeptali se ho: „Mistře, kdy jsi sem přijel?“

Ježíš jim odpověděl: „Amen, amen, pravím vám: Hledáte mě ne proto, že jste viděli znamení, ale že jste se dosyta najedli z těch chlebů. Neusilujte o pokrm, který pomíjí, ale o pokrm, který zůstává k věčnému životu; ten vám dá Syn člověka. Otec, Bůh, ho osvědčil svou pečeti.“

Zeptali se ho: „Co máme dělat, abychom konali skutky Boží?“

Ježíš jim odpověděl: „To je skutek Boží, abyste věřili v toho, koho on poslal.“

Řekli mu: „Jaké tedy ty děláš znamení, abychom ho viděli a uvěřili ti? Co konáš? Naši předkové jedli na poušti manu, jak je psáno : 'Chléb z nebe jim dal jíst.'“

Ježíš jim odpověděl: „Amen, amen, pravím vám: Chléb z nebe vám nedal Mojžíš, ale pravý chléb z nebe vám dává můj Otec; neboť chléb Boží je ten, který sestupuje z nebe a dává život světu.“

Prosili ho tedy: „Pane, dávej nám ten chléb pořád.“

Ježíš jim řekl: „Já jsem chléb života. Kdo přichází ke mně, nebude nikdy hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

BŮH NÁS NENECHÁ OSAMĚLÉ

Před lety v Orlických horách jeden český režisér natáčel dokumentární film o tom, jak žijí staré osamělé ženy. Babičky vyprávěly o svém životě, prožívaném často v osamění, daleko od svých dětí usazených ve městech. Film byl pozoruhodným dokumentem, jak rozdílný je to život. Ne rozdíl v sociálních podmínkách: každá ta babička měla svou chaloupku nebo světničku, každá stejně čekala na pár stovek důchodu. Ten rozdíl byl jinde: ve způsobu života v těchto podmínkách. Některé měly stále pro co žít, měly stále co dělat. Vidíme je s náručí dříví, s pletením, s knížkou v ruce, usebrané klečet před svatostánkem, horlivě zpívat při mši, nebo s růžencem ve světnici, s úsměvem moudrého stáří na zápraží domku. Ale byly v tom filmu i jiné stařenky. Žijí ve stejných podmínkách, často v téže obci, ale plné nářku, plné výčitek. Ta přišla před léty o krávu, a nikdo ji nedal náhradu. Jiná nařká, že má dlouhou chvíli. Proč se starým lidem nepřidělují televizory zadarmo, jí je smutno. A tak sedí u okna a užívá se závistí všem, kteří chodí okolo a jsou mladí a vesele se smějí. Kritizuje, závidí a nařká, to je celá náplň jejího ubohého života.

Ve všech třech čteních Písma jsme dnes slyšeli, že tak rozdílná náplň života se objevuje mezi lidmi už po několik tisíciletí. Stejně dnes jako za časů Mojžíšových, Kristových či Pavlových. A ve všech dobách je velkou tragédií, když člověk nenajde smysl života v každé situaci. Izraelité na poušti věděli, že je Bůh vede do nové vlasti, že jdou z otroctví do svobody. Předpokládali bychom, že se budou těšit, že tato naděje jim pomůže přenést se přes dočasné obtíže cesty. Ale oni reptají proti svým vůdcům i proti Bohu. „Kéž bychom raději zůstali v Egyptě, kde jsme sedávali nad hrnci masa.“ Neříká nám svědomí, že i my někdy vše měříme podle hrnců masa, které nám to vynese? A jak žili asi Efesané, když jim Pavel musel psát: „Zapřísahám vás, abyste nežili jako pohani!“ Do téhož Efesu adresoval i svatý Jan ve Zjevení své výtky: „Vydržel jsi mnoho pro mé jméno. Ale mám proti tobě, že jsi upustil od své první lásky.“ Po počáteční horlivosti se Efesané zřejmě opět přizpůsobovali pohanskému životu.

Neříká nám svědomí, že tato slova jsou adresována dnes i nám? „Vydržel jsi, zkusil jsi už hodně pro mé jméno, ale neupustil jsi od své první horlivosti?“ Nakonec v evangeliích mluví sám Pán Ježíš: Hledáte mne, protože jste se najedli. Hledáte tedy jídlo a ne mne. Ale já jsem chléb života, mne hledejte. Kdo najde mne, nebude hladovět, nebude žíznit. Pravdivost těchto slov potvrzuje nejen ten film, ale i to, co denně můžeme pozorovat kolem sebe, co sami prožíváme na sobě. Kdo poznal radost z Boží blízkosti, z živé a hluboké víry,

tomu přestane být problémem, zda má v peněženke víc nebo méně než soused. Umí žít šťastněji než ten, kdo má vše, ale nemá Boha. Od okolí příliš mnoho nečeká, proto jím není zklamán. Důvěřuje, že Bůh se o své věrné postará. Prosme dnes Boha, aby v nás oživil prvotní víru a horlivost: Když tu budeme mít, pak to ostatní nám bude přidáno.

VIDĚT A VNÍMAT

Je to situace zlá, když kazatel či řečník, má mluvit k lidem a nemá jim co říci. Ale teď jsme v evangeliu slyšeli o jiné zlé situaci. Pán Ježíš lidem kolem sebe měl co říci, ale ty lidi to nezajímalo. Ježíš mluví o chlebu z nebe, o pokrmu duše, ale oni se za ním ženou jen pro pokrm pro svá břicha. Ten aby jim Pán zase rozdával a hlavně zadarmo! Jen to je zajímavá. Je to zlý stav člověka, tato duchovní hluchota, stav lidí, kteří zbystří sluch, jen když se mluví o penězích. Je to zlý stav člověka, tahle duchovní otupělost, stav lidí, kteří zbystří zrak, jen když jde o zisk. Umění pozorného pozorování všeho kolem sebe, tomu se člověk musí učit. Už odmala, od maminky, od kamarádů. Je to např. hezká a užitečná hra pro členy rodiny, pro dobrou partu kamarádů, když si po návratu z vycházky sednou a říkají, co kde cestou zajímavého a pěkného viděli a slyšeli. To si pak každý může ověřit, zda chodí životem s klapkami na očích či zda je vidoucí jako básník.

Jeden z těch vidoucích prohlásil: „Zázraky, to je to, co se děje na světě nejčastěji, jen je musíme vidět a vnímat.“ Dnešní první čtení mluví o zážitku Izraele na poušti. Poušť, to je místo, kde nic není, jen samý písek. Od obzoru k obzoru, kam až dohlédneš, nic jiného nevidíš. Zažil jsi už také takový pocit nicoty kolem sebe? Asi ano. Každý známe své pouště, pocity ztracenosti či bezmocnosti. A jako Izraelitům, tak i nám každému posílá Pán Bůh na tu naši poušť manu, pokrm života pro nás. Máš pro to dost vnímavé oko, abys ji uviděl? Máš dost citlivý sluch, abys Boží nabídku uslyšel a vnímal? Možná si teď někdo z vás myslí: ale patří tohle sem do kostela, tyhle úvahy o našich pouštích všedních dnů? Sem snad spíš patří úvahy o náboženských extázích, o zbožných meditacích, o vytržení mysli, než řeči o chvílích únavy, deprese a pouštní prázdnoty.

Na takovou otázku ti víra odpoví bez rozpaků: sem patří vše. Nejen sváteční chvílky, prostě celý náš život. Rozdělování našeho života na profánní a sakrální, na věci všední a věci posvátné, na přirozené a nadpřirozené, to je rozdělování jen teoretické a umělé. Náš život je jen jeden. I naše pouště, naše všední dny i naše chvíle sváteční, to je jeden život Božích dětí. I chléb náš vezdejší, plod práce lidských rukou, se stává manou, chlebem pro ty, kdo umějí vidět, slyšet a vnímat. V tom je veliká výhoda vás, kdo umíte přijít v neděli do kostela. Zde se bystří zrak, abychom uviděli chléb jako dar z nebe. Abychom uviděli a rozeznali za věcmi světa posvátná znamení Boží lásky a péče o své tvory, např. sedm svatých svátostí. Veliká je bída slepých na cestách pouští

života. Nepatříme i my tak trochu mezi ty slepé? Nepatříme snad mezi ty, ke kterým Ježíš přes věky časů stále varovně volá:

„Já jsem Světlo, ale vy mne nevidíte. Já jsem Cesta, ale vy po ní nejdete. Já jsem Pravda, ale vy ji nehledáte. Já jsem Slovo života, ale vy mu nenasloucháte. Já jsem Chléb vašeho života, ale vy jej nejíte.“ I dnes tu máme možnost uslyšet Boží hlas za slovem lidským. I dnes tu máme možnost uvidět Ježíše v nebeské maně eucharistického chleba. Máme tu možnost učit se vidět a slyšet. Dnes a kdykoli, když přijdeme na bohoslužbu. O zavedení křesťanské víry ve staré Rusi se vypravuje, že kyjevský velkokníže Vladimír, než se roku 989 nechal pokřtít, poslal do Byzance delegaci svých bojarů, aby se tam informovali o křesťanské víře. Delegace se vrátila a měla podat knížeti zprávu. Ale bojaři mlčeli. Konečně jeden promluvil: „Z toho, co nám tam říkali, jsme nepochopili nic. Ale když nás přivedli do svých chrámů na bohoslužby, připadali jsme si tam jako v nebi.“ Kéž i my se umíme tak účastnit na nedělních bohoslužbách, že nám tu bude také jak na okraji v nebi. Že se tu budeme učit hlouběji vidět divy Boží lásky ve všedních dnech našeho života. Že se tu budeme učit stále vnímavěji naslouchat hlasu Ježíšova evangelia. Že se tu budeme učit krásnému křesťanství od Panny Marie, Ježíšovy matky, Pomocnice křesťanů.

BUDEŠ CTÍT OTCE A MATKU !

„Cti svého otce i matku, abys byl dlouho živ a dobře se ti vedlo na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh.“ To je přesné znění 4. přikázání, jak je zapsáno v 5. knize Mojžíšově. Co ukládá nám, dnešním lidem? Tři ženy byly u studny pro vodu. Nedaleko odtud seděl na lavičce stařec a naslouchal, jak ženy chválí své syny. „Můj syn,“ chlubí se první, „je tak šikovný, že se mu nikdo nevyrovná.“ „Můj syn,“ povídá druhá, „zpívá nádherně jako slavík!“ Třetí žena mlčela. „Proč nepochválíš také svého syna?“ obrátily se na ni ty dvě. „Není na něm nic tak výjimečného jako na vašich dětech. Můj syn je docela obyčejný chlapec.“ Ženy naplnily svá vědra a kráčely domů. Stařec šel za nimi. Vědra byla těžká a udřené ruce slabé. Ženy se proto po chvíli zastavily, aby si odpočinuly. Tu se objevili jejich tři synové. První měl tělo jako úhoř a metal jedno salto za druhým. Ženy volaly: „Jak hbitý je to chlapec!“ Druhý zpíval nádherně jako slavík, až byli všichni dojatai. Třetí chlapec přiběhl ke své matce, zvedl její vědro a nesl je domů. Tu se ženy obrátily na starce: „Co říkáš našim synům?“ „Kde jsou vaši synové?“ zeptal se starý muž udiveně. „Vidím jen jediného syna.“

Tato povídka říká, co čtvrté přikázání ukládá dětem. Starý katechismus přikazoval podrobněji: aby děti své rodiče ctily, milovaly, poslouchaly, a aby jim pomáhaly. Takhle si před svatou zpovědí zpytují svědomí dětí a největší důraz přitom bývá kladen na poslušnost. Generační problém mezi rodiči a dětmi se vidí hlavně v té poslušnosti: „Dokdy vlastně musím poslouchat? Už nejsem

malý, už si chci rozhodovat o svých věcech sám!“ Je to snaha chvályhodná a kde rodiče řeknou: „Jsme pro, nechceme, abys byl celý život jako nedospělé mimino; budeme ti radit a pomáhat, aby ses tomu samostatnému rozhodování co nejdříve naučil,“ tam jsou problémy s dospívajícími dětmi schůdnou cestou. Horší je to tam, kde mládež nevidí svou nehotovost a rodiče nevidí, že děti už nejsou malé. „Náš otec, to je policajt a ne táta. Vyslýchá, hlídá, poroučí, ba pokutuje. Sednout si se mnou, povykládat si se mnou, co bych chtěl a jak to myslím, to u něj neexistuje.“

„Maminka, ta dělá prima buchy, ale to je tak všechno, čím je užitečná. U té jsem malý Honzíček, kterému se musí říkat, aby se neumazal, aby si vzal čistý kapesník. Nějaká debata s ní možná není, ona nebyla nikdy patnáctiletým mužským.“ „O sestřích, o těch škoda se vůbec zmiňovat. Nemám doma kousek soukromí, kde by nečmuchaly. Jsem sám uprostřed toho, čemu se nadneseně říká rodina.“ Kdo naučí tohoto chlapce, jak vycházet i s takovými rodiči a sourozenci, kteří mají své nedostatky? Kdo mu poví, že když se nenaučí vedle chyb vidět i jejich dobré stránky, že nebude schopen vycházet nikde a s nikým, ani v zaměstnání, ani v rodině, kterou si založí. V tom je dnešní smysl dodatku 4. přikázání: abys dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na zemi. Pamatujte si, vy mladí, kteří si hledáte partnera do svého života, že kdo vychází špatně s rodiči nebo sourozenci, ten bude stejně špatně vycházet i s tebou, kdybyste se vzali! Pryč od takového!

Původně se 4. přikázání nedospělých dětí netýkalo. Byl to příkaz dospělým, aby měli v úctě své staré rodiče a pečovali o ně; aby si jich vážili. Na pohrdání tímto přikázáním bylo v Izraeli stanoveno vyloučení z izraelského lidu, ba i trest smrti: „Kdo ubližuje otci, vyhání matku, je zavržený syn.“ Již ve 3. knize Mojžíšově se toto přikázání rozšiřuje na úctu ke starým lidem vůbec: „Před šedivou hlavou povstaneš a starému člověku prokážeš úctu.“ Dnes už stará generace není na mladých existenčně závislá. Mají svou penzi, jsou domovy důchodců, je tu pečovatelská služba. Lékařská péče o staré lidi se stala zvláštním oborem medicíny. V televizi se starým lidem říká jemně „dříve narození“. Ale to vše starým lidem spokojené a šťastné stáří nedá, když k tomu nedostanou od svých dětí úctu a lásku. Když na ně mladí nemají čas. Když nemohou dožít v domku, který svými rukama po celý život budovali a zvelebovali, protože svým dětem zavazí a vnukům jsou k smíchu. Když sedí sice ve své světničce, ale nikdo nepřijde, aby s nimi zavzpomínal na to, co za celý život prožili. Když jim nikdo neřekne slovo ocenění a obdivu za to, co přestáli za války, po válce, při péči o své děti apod.

Poslouchat své rodiče, to už dospělí samozřejmě nemusí. Mají plné právo žít si po svém. Ale vyslechnout rodiče, to mohou a to dělat mají. Chovat se k rodičům s úctou a láskou, to s plnoletostí nekončí, to platí po celý život. A také povinnost pomáhat jim, dosloužit jim, starat se o ně, to také platí po celý život. Shrňme si to: Nedospělé děti zavazuje čtvrté přikázání, aby své rodiče ctily, milovaly, poslouchaly a aby jim podle svých sil pomáhaly. Dospělé děti už

nejsou povinny rodiče poslouchat, zato se mají o to víc rodičům věnovat a s láskou jim dosloužit. Čtvrté přikázání se vztahuje i na povinnost rodičů k dětem, na to bychom také neměli zapomínat. V myšlení naší doby bychom dnešní téma mohli vyjádřit třeba takto: „Já, tvůj Pán a Bůh, ti přikazuji: Budeš ctít otce a matku! Nemusíš se stále bouřit proti autoritě rodičů a proti kdejaké autoritě. Vzpouora proti mým přikázáním zotročuje stejně, jako slepá poslušnost. Uč se žít svobodně, tak, že se v mládí rodičům v lásce podřizuješ a v dospělosti lásku a péči rodičům vracíš.“

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Světlem se stále valí zástupy, které hledají nasycení, štěstí, jistotu, bezpečí a málokdy chápou, že to vlastně hledají Boha. I my jsme součástí těch hledajících zástupů, a proto za ně a spolu s nimi prosme:

Za celé lidstvo, putující pouštěmi života do zaslíbené země svých snů, aby objevili, že to vlastně hledají Tebe, náš Bože.

Za umělce a básníky, aby probouzeli v lidech touhu po Kráse.

Za lidi bloudící a rozvrácené, aby našli sebe tím, že poznají Tebe.

Za nervově choré, aby našli svou rovnováhu v poznání, že Ty je máš rád.

Za nás všechny zde shromážděné, aby nám nedělní Boží slovo a Eucharistický pokrm byly posilou v každodenním životě.

V křesťanských rodinách vzbuzuj ochotu darovat Církvi nové kněze, řeholníky a řeholnice.

Pane Ježíši, když jsme osamělí, jsme chudí a slabí. Dej nám pochopit a přijmout zázrak tvé láskyplné přítomnosti v nás, abychom ožili tvým životem, který trvá na věky věků. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

Na otázku, jaký smysl má lidské snažení, odpovídá starozákonní kazatel pesimisticky. Vidíme tu, jak ještě nedovedl dohlédnout, jaký smysl má lidské konání pod zorným úhlem věčnosti.

Nebo:

Kniha Kazatele představuje vývojový stupeň mudroslovné literatury. Její vznik se datuje do 3. století, kdy helénistická kultura přináší nové myšlenky a otřásá tradiční vírou Izraele. Jako červená nit se objevuje heslo „pomíjivost, samá pomíjivost.“ Liturgický překlad „marnost nad marnost“ je sice tradiční, ale může zavést v chápání textu, protože autor nehlasá marnost všeho, ale

pomíjivost, dočasnost. V hebrejském textu se používá slovo, které označuje ranní opar nad hladinou vody, a tato mlha při vycházení slunce záhy zmizí.

1. ČTENÍ Kaz 1,2; 2,21-23 *Co má člověk za všechno svoje namáhání?*

Čtení z knihy Kazatel.

Marnost nad marnost - praví Kazatel - marnost nad marnost, všechno je marnost.

Vždyť se stává, že někdo pracuje moudře, rozvážně a úspěšně, a nakonec to dá do vlastnictví jinému, kdo na tom nepracoval. I to je marnost a velké zlo. Co má člověk za všechno svoje namáhání a snahu, s níž se plahočí pod sluncem? Ano, po všechny dny má jen starosti; trápení je jeho zaměstnáním, ani v noci si jeho srdce neodpočine. I tohle je marnost.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Ž1 90,3-4.5-6.12-13.14+7 Odp.: 1

Odp.: Pane, tys nám býval útočištěm - od pokolení do pokolení!

Rozkazem vracíš, Bože, člověka v prach - a pravíš: "Vraťte se smrtelníci!" - Neboť tisíc let je v tvých očích - jako včerejší den, který minul, - a jako noční hlídka.

Odp.

Uchvacuješ je, jsou jako ranní sen, - podobají se pučící trávě: - Zrána kvete a bují, - večer je skosena a vadne.

Odp.

Nauč nás počítat naše dny, - ať dojdeme k moudrosti srdce. - Obrat' se, Hospodine, jak dlouho ještě budeš čekat? - Slituj se rad svými služebníky!

Odp.

Nasyť nás brzy svou slitovností, - ať jásáme a radujeme se po celý život! - Ať je nad námi dobrotivost Pána, našeho Boha, - dej zdar práci našich rukou, - dej zdar práci našich rukou!

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Odpověď svatého apoštola Pavla na otázku po smyslu lidského života je už křesťanská: Teprve se zřetelem k věčnosti dostává lidské konání svůj smysl.

Nebo:

Hledat to, co pochází shůry, znamená usilovat o nový styl života podle evangelia. Toto hledání je logickým důsledkem svatého křtu, při kterém se člověk zřekl starého způsobu života jako nečistoty, závislosti na majetku a přijal Krista, jeho myšlení a pořadí hodnot.

2. ČTENÍ Kol 3,1-5.9-11 *Usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus.*

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři a sestry!

Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě.

Umrtvěte proto všechno, co je ve vašich údech pozemského: smilství, nečistotu, chlípnost, zlou žádostivost a chamtivost, která je modloslužbou.

Neobelhávejte jeden druhého. Svlečte ze sebe člověka starého s jeho počínáním, a oblečte člověka nového, který se obnovuje k správnému poznání, aby se podobal svému Stvořiteli. Tady už není Řek nebo Žid, obřezaný nebo neobřezaný, barbar, Skyta, otrok nebo člověk svobodný, ale všechno a ve všem je Kristus.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Mt 5,3

Aleluja. Blahoslavení chudí v duchu, -
neboť jejich je nebeské království. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Kéž dnes uvěříme tomu, co nám Pán Ježíš říká v evangeliu: Tvůj majetek je ti jen tehdy k dobru, jestliže tě dělá bohatým před Bohem!

Nebo:

Ježíšova odpověď se nemá chápat jako zanedbávání sociální otázky, ale jako naléhavá výzva, aby uředník hledal stále to, co má větší cenu, a vyvaroval se chtivosti a zbytečného hromadění pozemských hodnot, spíše je třeba si zajistit život před Bohem.

EVANGELIUM Lk 12,13-21 *Čí bude to, co jsi nashromáždil?*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Někdo ze zástupu požádal Ježíše: „Mistře, řekni mému bratrovi, aby se rozdělil se mnou o dědictví!“

Odpověděl mu: „Člověče, kdo mě ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?“

Potom jim řekl: „Dejte si pozor a chraňte se před každou chamtivostí. Neboť i když má někdo nadbytek, jeho život není zajištěn tím, co má.“

Pověděl jim toto podobenství: „Jednomu bohatému člověku se na poli hojně urodilo. Uvažoval tedy sám pro sebe: ‚Co udělám? Vždyť už nemám, kam svou úrodu uložit! Tohle udělám,‘ řekl si, ‚strhnu své stodoly, vystavím větší a tam složím všechno své obilí i své zásoby. Pak si mohu říci: Máš velké zásoby na mnoho let. Klidně si žij, jez, pij, vesele hoduj!‘

Bůh však mu řekl: ‚Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši, a čím bude to, co jsi nashromáždil?‘

Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady, ale není bohatý před Bohem.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

CO STOJÍ ZA NÁMAHU

Co stojí a co nestojí za to, aby se po tom člověk pachtil, to je věčně aktuální lidská otázka. To je i téma Božího slova dnes. Starozákonní čtení má hned v prvním verši pětkrát totéž slovo, to už by tedy neměl nikdo přeslechnout: Marnost. Všechno je marnost. Kdosi nazval knihu Kazatel Velepísni skepse. Boží se tu s velkou energií stará izraelská představa o přímočarém vztahu zásluh člověka a Boží odměny: Kdo žije spravedlivě, to je: zachovává rituální předpisy Zákona, toho Bůh odměňuje blahobytem, bohatstvím a zdarem. A obráceně: bohatí, to jsou ti spravedliví a Bohu milí. Takovou primitivní víru Kazatel boří. Boží víru v majetek, nemá důvěru ani ve filozofii: Mudrc umírá stejně jako žebrák. Staré jistoty padají, nové nevidí, darmo se pachtit, vše je marnost. Toto boření izraelské naivní víry je také přípravou na evangelium, jako je jí celý Starý Zákon, ale přípravou negativní. Na temném pozadí starozákonní skepse se jasněji odráží novozákonní situace člověka. Od události vykoupení nestojí už člověk tváří v tvář nicotě, ale Božímu tajemství. Co Pán Ježíš vykonal, to není marnost. Od té doby se vyplatí žít.

V epištole svatý apoštol Pavel ukazuje, jaká nová životní skutečnost vzniká, když člověk uvěří a stane se křesťanem. Nový život je v tom, že jsme ve křtu s Kristem umřeli a teď žijeme už s ním. Není to život nápadný navenek, ještě je náš život s Kristem skryt v Bohu. Ale musí to být přece na našem životě vidět a poznat, že starý člověk v nás umřel, že žijeme nově v Kristově lásce. To je odpověď svatého Pavla na Kazatelovu otázku, zda něco má cenu: „Usilujte o to, co pochází shůry.“ Také evangelium odpovídá na Kazatelovu skepsi s průzračnou prostotou vlastní evangeliím. Nicotou, marností, peklem končí jen takový člověk, který se z uživatele majetku stane otrokem majetku. Ten není schopen pochopit Boží skutečnosti a smysl života: být bohatý před Bohem. Protože se v našem shromáždění nenajde boháč, který oplývá majetkem, nebudeme asi nakloněni vztahovat evangelium na sebe: Přece já boháč nejsem. Že si buduji střechu nad hlavou, svou chalupu, na tom přece není nic špatného.

Není. Bláznovství majetku je v pocitu zabezpečení tím majetkem. Kdo spoléhá na své sýpky, na to, co má, co drží v ruce, ten nepotřebuje víru, nepotřebuje naději. On si myslí, že má víc, že má jistotu. V tom je jeho bláznovství. Zjistí, že nic nedrží v rukou pevně. Skončí s prázdnýma rukama. Jsou však i jiné podoby lidských sýpek: falešné představy soběstačnosti a sebejistoty. Vše musí skončit zklamáním, kazatelovým pocitem marnosti všeho, pokud člověk nenajde svou jistotu a své bohatství tam, kde vskutku je: v Bohu. Kde je víra v Boha, tam je i naděje, tam není místo pro skeptický pocit, že vše je marnost.

ÚSPĚŠNÝ ŽIVOT

Úspěšný život má ten, kdo je bohatý před Bohem, kdo usiluje o to, co pochází shůry. Tak jsme to dnes slyšeli. Co je bohatství před Bohem, co pochází shůry a my o to máme usilovat? V katechismu se říká, že Boží milost. Umíš si pod tím slovem něco představit? Děti na jižní Moravě „boží milost“ dobře znají. V masopustě tam maminky „boží milost“ smaží, takové dobré pečivo, křehoučké tak, že je musíš moc opatrně brát do ruky, aby se ti nerozsypalo dřív, než je doneseš do pusy. Tam děti mají zcela konkrétní představu, co je to Boží milost: Něco moc dobrého, ale choulostivého a křehkého, jen tak právě pro sváteční chvíli. Ale nejen těm dětem na Slovácku, i nám dospělým připadá často Boží milost jako sváteční oblek duše pro chvíli po svatém přijímání, ve kterém se nedá jít do práce, na to jsou přece modráky.

Podobenství o bílém svatebním rouchu, které se snadno umaže, křestní symbol bílé roušky, kterou máme nosit bez poskvrny, to vše může nahrávat představě, že Pán Bůh to s námi dělá jako nějaká zlomyslná maminka, která děcko napřed svátečně obleče do nejlepších šatů a pak je pošle na ulici, na hřiště: běhej blátem, dělej kotrmelce, lez na stromy, hraj si, ale běda, jestliže se při tom ušpiníš, to bys dostal! Taková maminka snad ani na světě není. A Pán Ježíš prohlásil, že otcovská Boží láska se nedá zahanbit láskou lidských rodičů: Dáváte-li svým dětem dobré dary vy, kteří jste zlí, tím spíše vám dá dobré dary můj Otec, který je v nebesích. Musí tedy Boží milost být utkána z něčeho lidem přiměřenějšího než z andělsky pavučinkového mušelínu.

Nejvíce viny na těchto našich nesprávných představách má především to, že neumíme dobře rozeznávat, co je hřích, kdy pozbýváme Boží milosti. Býváme úzkostliví, kdy by to ani být nemuselo, a máme sloní kůži tam, kde opatrnost je namístě. Jak si zjednat správný názor? Především neužívej pro hřích označení, která jsou nejasná a matoucí: Všední a těžký hřích. Všední hřích se totiž snadno považuje za věc nedůležitou a těžký hřích se snadno ztotožní s hříchem smrtelným. To pak v obojím případě má zlé následky. Zvykni si raději rozlišovat hříchy na zraňující a smrtelné. Rozdíl mezi hříchem zraňujícím a smrtelným je podobný rozdílu mezi nemocí a smrtí. Mezi zraňujícími hříchy, tj. těmi, které jsme dříve nazývali lehké, jsou i takové rozdíly jako mezi rýmou a

rakovinou. Když si tohle uvědomíš, pak už nebudeš říkat: Toto je jen lehký hřích, to mohu klidně udělat. Pochopíš, že každá nemoc zraňuje a ohrožuje život. Na druhé straně pochopíš, že smrtelný hřích není jen tak něco, co se může člověku přihodit každý den, a že ta smrtelnost neodvisí ani tak od věci samé jako od okolností a celkové situace.

Stále platí, co se učíme v katechismu, že smrtelný hřích je: Za prvé: přestoupení důležitého přikázání. Ale tu důležitost musíme vážit ne všeobecně, ale v dané konkrétní situaci. Za druhé: že to uděláme uváženě, s dostatečnou rozvahou. Ale ani to není žádný přesný metr, kdy je jednání dostatečně uvážené a kdy je uvážené nedostatečně. Za třetí: že hřích se páchá s plnou svobodnou vůlí. A i tu nás moderní hloubková psychologie nabádá k opatrnosti v souzení. Ne každý, kdo myslí, že hřešil svobodně, byl opravdu plně svobodný. Smrtelný hřích je zásadní rozhodnutí proti Bohu, proti přátelství s Bohem, je změna životní cesty. A to se věřícímu člověku jen tak nestane. Mohlo by vás snad napadnout, zda tímto vysvětlením nepovzbudím lidskou lehkomyšlnost? Toho se nebojím. Naopak: i lehkomyšlnému člověku je nepříjemná každá nemoc a dnes mohl pochopit, že hřích je nemoc duše. A úzkostlivému skrupulantovi se uleví, když slyší ujištění, že smrtelný hřích není běžná věc, že je to něco, co se rovná kosmické katastrofě v osobním rozměru.

Bratři a sestry, usilujte o to, co pochází shůry; na to myslete víc, než na to co je na zemi. Rozumíte už té radě svatého Pavla? Lépe je teď, dnes, usilovat o získání Boží milosti, Božího přátelství, než dumat stále o své minulosti, soudit a vážit své chyby a strašit se jimi. Nemáš-li jistoty, běž ke zpovědi, porad' se s knězem, a potom s radostí a bez bázně chod' ke stolu Páně, abys rostl v Boží milosti.

JE ŽIVOT ABSURDNÍ?

„Co má člověk za všechno své namáhání? Marnost nad marnost, všechno je marnost.“ Tak vyjádřil bídu lidského života člověk nomád už před tisíciletími. Od té doby jsme mnoho poznali, ale nejistota, rozpolcenost, tragika lidské existence je tu dál. Vědní obory chrlí o člověku stále více údajů. Antropologové posunuli hranici jeho zrodu kamsi k stáří miliónů let. Anatomové probádali jeho tkáň. Biologové objevují životní funkce. Psychologové vysvětlují taje lidské osobnosti. A přesto je člověk dál tvorem neznámým a co hůř, plným rozporů, tragiky a bídy. Proč jsem se narodil právě já? Moji rodiče možná ani dítě nechtěli, ani nemohli rozhodnout, budu-li mužem či ženou, jaké mám mít vlohy, jakou letoru. Je to vše i já sám jen hra náhody? Naše tělo je tak dokonalý organismus, proč je přesto tak snadno zranitelné, tak často bolavé? Mohl jsem se narodit už s dědičnou vadou či zatížením, může mne sklátit nepatrný bacil. Mé tělo vrcholí svůj rozvoj mezi 20 až 30 léty, pak už je dál jen stálý a nezadržitelný pokles, stárnutí a nakonec smrt.

Proč máme svobodu místo jistého instinktu zvířat, když naše rozumové poznání je tak nejisté a nespolehlivé? Vždyť nám stále hrozí, že se zmýlíme, že se špatně rozhodneme? Co z toho máme, když se namáháme se vzděláním a pěstěním povahy, charakteru, když přesto je život plný duševního utrpení, a když vše skončí smrtí? Má lidský život nějaký smysl, nebo je to jen absurdní nesmysl, výsledek bezcílného, náhodného vývoje? Co na to odpovídá lidský rozum, lidské vědění? Člověk začal svým rozumem zkoumat sebe sama a výsledky jeho výzkumů, byť sebe vědecktější, jsou kupodivu velmi rozporné. Paleontologové usoudili, že člověk je tělesně součástí vývojové linie všeho živého a ukázali mu nejbližší příbuzné v opicích. Organičtí chemici však odhadli cenu sloučenin, enzymů, bílkovin v lidském organismu na 5 milionů dolarů. To už je lepší hodnocení, ale svatojánská muška a rejnok elektrický jsou pro ně organismy daleko zajímavější. Inženýři jsou uznalí: „Člověk je geniální superstroj,“ říkají. Např. 1 cm lidské nohy unese při práci zatížení až 1.500 kg. Ale pes má lepší sluch, pták lépe vidí, netopýr se lépe orientuje. Tedy zase žádné zvláštní hodnocení.

Kybernetici však mají pro lidský mozek jen chválu v superlativech. Astronomové ukázali člověku, jak nepatrné je jeho místo v prostoru vesmíru a čase, co trvá svět. Ale na druhé straně ukazují v úžase, jak ojedinělý je lidský život v hloubkách vesmíru. Pokud jde o člověka samotného, je celkem vyloučeno, že by na některé planetě z těch deseti na dvacátou druhou hvězd, žila bytost, která by se podobala komukoli z nás. Každý z nás by si měl být vědom, že se objeví ve vesmíru a čase jen jednou. Není to důvod pro každého, aby se snažil co nejučelněji využít času, který je mu vymezen? Jen to dobře uvažme: Každý z nás je nejen v dějinách celého lidstva, ale i v dějinách celého vesmíru zcela neopakovatelný a jedinečný. Nestačí nám to k pocitu, že žádný z nás není bezvýznamný? Tak to napsal astronom. Filozofové hledají cestu z rozporuplnosti člověka v jeho schopnosti, že nemůže svůj vývoj vzít sám do hrsti, dovršit jej vědomě, sám se vychovávat v plného, kvalitního, krásného a ušlechtilého člověka, v osobnost: „Staň se, čím jsi, člověkem,“ říkávají. „Zdokonaluj se ve všech třech druzích lidského pokroku, ve vědění, ve společenství lásky, ve zduchovnění,“ volá lékař.

Jiní myslitelé však došli k závěrům přesně opačným. „Proč pátrat po tom, odkud člověk pochází a kam jde? Nikdy se o tom nedovíme. Lidský život nemá smysl, nemá cíl, je to kolotání náhod,“ říká francouzský nihilista. Kdyby ještě žila má maminka a slyšela, že se zabývám otázkou, zda má smysl žít, zda být či nebýt, ta by mi řekla: „Chlapče, co je to za hloupé mudrování? Jestliže nevíš co se životem, běž mě naštípat dříví a pak jdi napást krávu. Až se večír vrátíš, uděláme si černou hodinku, budeme opékat na plotně brambory, popovídáme si a zazpíváme si.“ „Mami, na tu černou hodinku se už těším,“ řekl bych jí jistě. „Tak vidíš, to už má tvůj život i smysl, když se máš na co těšit,“ řekla by maminka, a měla by pravdu. Mít se na co těšit, mít se z čeho radovat, být šťastný, to je odpověď lidského srdce na otázku, v čem je smysl lidského života.

Ale zase tu nastává různost názorů, jako u všeho kolem člověka: V čem to štěstí hledat? „Hlavně, abych už měl za sebou školu,“ říká školák. „Hlavně, aby mě Jiřina měla ráda,“ horuje zamilovaný chlapec. „Hlavně, abychom měli co jíst a střechu nad hlavou,“ říká ten, kdo zažil bídu. „Hlavně, abychom byli zdraví,“ říká nemocný na lůžku. Je mnoho takových „hlavně“ a u každého z nás mají jiné pořadí důležitosti. Ale jedno je jisté: Lidské srdce se brání skepsi filozofů, brání se představě, že život je nesmyslný. V nemoci i v katastrofách se v srdcích probouzí velká naděje, důvěra v přežití, která zachraňuje holý život, dává mu nový smysl v nové naději, všemu navzdory: „Života bídu, přece tě mám rád,“ říká Fráňa Šrámek. To je tedy odpověď lidského srdce po smyslu života: Z lásky život vzniká a láskou je udržován.

Podívejme se nyní, co považuje za smysl lidského života křesťan, jaká je odpověď naší víry. Filozofové usilují o polidštění člověka: „Bud' tím, čím jsi,“ slyšeli jsme před chvílkou. Víra usiluje o pokřesťanění člověka. Co se tím míní? Je to něco proti přirozenému člověčenství? Ne! Je to síla, která člověka právě uschopňuje, aby byl plně člověkem, tím že ho vybavuje vírou, nadějí a láskou. Víra, uvěření v Boha, to je bezpečná ochrana proti pocitu absurdity a nicoty. Víra nás osvobozuje od úzkosti a strachu z budoucnosti, dává nám sílu a chuť jít dál. Vždy znovu vstávat po každém pádu, jako Ježíš na křížové cestě. Naděje víry, to není útěcha slabochů. Osvobozuje člověka od sebe sama, k práci pro druhé a k lásce.

A láska? Rodí se ze zážitku, že my jsme milováni. V dětství ze zážitku lásky rodičů, v dospělosti z lásky druhých lidí a z pochopení, že nás má rád ten, kdo nás poslal na svět: „S velikou úctou stvořil Bůh člověka,“ říká středověký nápis vysekaný do kamene v katedrále v Chartres. Ano: S velikou úctou stvořil Bůh člověka. A s velikou láskou se Ježíš obětoval pro člověka. Jestliže člověk uvěří ve svého Stvořitele, v Boha, jestliže si zamiluje svého Vykupitele Ježíše; jestliže se dokáže otevřít vanutí Božího Ducha, jeho vnuknutí a inspiraci, to už pak otázka po absurditě, nesmyslnosti lidského života, přestane být otázkou. Kdo je milován a kdo sám miluje, kdo věří a doufá, ten žije, žije plně a bohatě. Vyznejme s radostí, že v Boha věříme, v něj doufáme a jej milujeme.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

V Bohu je řád a pravá rovnováha. Prosme ho v pokoře:

Za lidi pesimisty, kteří trpí pocitem marnosti a beznaděje, aby našli svou radost v děláním radosti jiným.

Za lidi úzkostlivé a bázlivé, aby našli svobodu Božích dětí.

Za lidi nemocné pocitem méněcennosti, aby se začali s láskou starat o jiné, a tak jim nezbyl čas myslet na vlastní nicotnosti.

Za lidi lehkomyšlné, aby nezhazovali čas svého života děláním věcí nedomyšlených a nezralých.

Za nás, zde přítomné, abychom každé ráno začali s novou chutí usilovat o lepší vztah k lidem kolem sebe.

Za nová povolání ke kněžství: povolej mladé muže, kteří by s Církví slavili svátostná tajemství.

Všemohoucí Bože, dej nám potřebnou moudrost, abychom si neukracovali život zbytečným ohlížením se do minulosti. Abychom se raději den co den znovu snažili o věc prostou: naplnit dobrem a pokojem a pohodou přítomnou chvílí. Prosíme tě o to skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

Nebo:

Tváří v tvář nevyřešeným problémům dnešního světa a nesmírnému utrpení mnoha lidí se modleme za celé lidstvo, za církve i sami za sebe. Plni naděje volejme:

Za víru, naději a lásku všech křesťanů a za přátelství a obnovení jednoty křesťanských církví.

Za všechny, kdo mají moc a vliv a mohou přispět k zmírnění chudoby národů třetího světa.

Za obrácení těch, kdo v sobě chovají zášť a nenávist a své zájmy prosazují násilím.

Za rodiny, za ty, kdo se připravují na manželství, a také za rozvedené manžele a za opuštěné děti.

Za lidi, kteří neúspěšně hledají smysl svého života a trpí pocitem zklamání a marnosti.

Za trpící hladem, za bezdomovce, nezaměstnané a za ty, kdo byli okradeni o to, co jim právem patří.

Za nemocné a slabé, za bezbranné a za lidi na okraji společnosti.

Za osamocené a opuštěné, o které se nikdo nestará, za ty, kdo jsou ve svém sobectví uzavřeni do sebe, a za ty, kdo ztratili víru.

Za ty, kdo jsou blízko smrti.

Za to, co každého z nás teď nejvíce trápí, a prosme také jedni za druhé a za celé naše společenství.

Pamatuj, Pane, na všechny, za které jsme prosili, neboť tys naše útočiště a síla; tvá je všechna moc a sláva po všechny věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Přinášíme to, Bože, dary, které jsou znamením toho, že se ti s celým svým životem odevzdáváme; posvět' je a přijmi i nás, abychom ti patřili navěky. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

PREFACE 2. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

Tajemství vykoupení

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otci.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky. Neboť ty ses smiloval nad lidstvem, když zabloudilo, a dals nám svého jednorozeného Syna: stal se člověkem a narodil se z Panny, svým křížem nás vysvobodil ze smrti a svým vzkříšením nám dal život věčný. Skrze něho tě chválíme a se všemi nebeskými zástupy zpíváme píseň o tvé slávě a voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ Srov. Mdr 16,20

Dal jsi nám, Pane, chléb z nebe, abys nás naplnil radostí a sytil naši touhu po tobě.

Nebo: Jan 6,35

Já jsem chléb života, praví Pán, kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žíznit.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Bože, ty o nás stále pečuješ a občerstvuješ nás chlebem života; prosíme tě, provázej nás svou mocnou ochranou, abychom dosáhli věčné spásy. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Nasyčení mnohatisícového zástupu několika chleby a dvěma rybami se uskutečnilo na základě Ježíšova docela prostého gesta: vzal těch pět chlebů, vzhlédl k nebi a požehnal, lámal ty chleby a dal učedníkům a učedníci zástupům. Uvědomujeme si, že za tímto gestem se ukrývá prakticky sama Eucharistie, chléb proměněný Boží mocí. Toto Ježíšovo tělo, dané nám za pokrm, je nejvyšším výrazem jeho společenství s námi. Eucharistie je zázrakem, který rozkvétá na zázraku nevyčerpatelné lásky velikonočního tajemství. Bůh v

Ježíši, v Eucharistii bere velmi vážně svou vlastní vůli naplnit smlouvu; tedy své rozhodnutí být reálně uprostřed lidí, přijímat je jako své syny a dcery, vtahovat je do tajemství svého života. Jakkoli je eucharistie, kterou slavíme, darem nezměrné Boží lásky a navenek se jeví jako prostý pokrm, stále si máme uvědomovat její božský a stále nový rozměr.

K ZAMYŠLENÍ B

Jak pochopit Ježíšovo slovo: Já jsem chléb života? Zní slavnostně a vznešeně, ale člověk se také může právem ptát, jak ho bude vnímat a prožívat v obyčejné šedi všedních dnů. Bylo by totiž škoda, kdybychom viděli význam tohoto slova jen v přijímání Eucharistie a dál bychom se ve svém chápání nedostali. Protože Ježíš je schopen a ochoten být chlebem života v každé chvíli, ve slavnostní i obyčejné, v kostele i kdekoli jinde. Například tím, že se stal člověkem a vzal na sebe naše hříchy. I spravedlivý sedmkrát za den zhřeší, a proto i takový může sedmkrát za den hledat u Pána Ježíše odpuštění. Ježíš nás v evangeliích znovu a znovu ujišťuje, že je věrný a že nechce člověka opustit ani tehdy, když se lidský život ubírá po cestách ne zrovna nejlepších. A právě spolehlivost Ježíšovy lásky a péče, která nás nechce ztratit a opustit, je chlebem, z něhož lze žít. Nejde tedy o to, že bychom si museli Ježíšovu blízkost, věrnost a jeho posilu nějak složitě opatřovat. Jde spíše o to, že o ní potřebujeme znovu a znovu slyšet, abychom s ní počítali a z ní žili.

K ZAMYŠLENÍ C

Straší evangelium člověka smrtí? V žádném případě. Je ale realistické. Vždyť to, co říká Ježíšův dnešní názorný obraz, kolem sebe stále zažíváme. Cílem evangelia není zvěstování smrti, nýbrž zvěstování naděje na život, který je silnější než smrt. A život silnější než smrt nám Ježíš získal a dává nám ho. To je největší bohatství, které může člověk získat. To ostatní tu skutečně zanecháme. Takže jaké důsledky pro život z toho teď vyvodím?